

### 1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Na úporný kašel si lékařce ztěžoval už několik měsíců.
- B) Všechny obchody tento týden zlevnily mléčné výrobky.
- C) Nový trenér dokázal fotbalisty při tréninku úplně ztrhat.
- D) Během festivalu měli diváci možnost zhlédnout šest filmů.

### 2 Které z následujících souvětí obsahuje vedlejší větu předmětnou?

- A) Vešel zrovna ve chvíli, kdy porada končila.
- B) Až se vrátím z dovolené, čeká mě narozeninová oslava.
- C) Aby ušetřili peníze, pronajali si byt společně s kamarády.
- D) Zatím vůbec netušil, o kterém z témat bude muset přednášet.

### 3 Přiřaďte ke zvýrazněným slovesným tvarům v jednotlivých větách (3.1–3.4) odpovídající mluvnické kategorie (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbydou a nebudou použity.)

- 3.1 Nikdy **neposlouchali** rady jiných lidí.
- 3.2 **Budete sledovat** nový televizní seriál?
- 3.3 Na přípravě projektu **byste se podíleli** společně s námi.
- 3.4 Všechny vaše připomínky **budou** do smlouvy **zapracovány**.

- A) 3. osoba, číslo množné, způsob podmiňovací minulý, rod trpný
- B) 2. osoba, číslo množné, způsob podmiňovací přítomný, rod činný
- C) 3. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas minulý, rod činný
- D) 2. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas minulý, rod trpný
- E) 3. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod trpný
- F) 2. osoba, číslo množné, způsob oznamovací, čas budoucí, rod činný

### VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 4–5

#### TEXT 1

Když se snáší noc na střechy Petěrburgu  
padá na mě žal  
zatoulaný pes nechal si ani kůrku  
chleba kterou jsem mu dal

Lásku moji kníže Igor si bere  
nad sklenkou vodky hraju si s revolverem  
havran usedá na střechy Petěrburgu  
čert aby to spral

Nad obzorem letí ptáci slepí  
v září červánků  
moje duše širošírá stepi  
máš na kahánku

Mému žalu na světě není rovno  
vy jste tím vinna Naděždo Ivanovno  
vy jste tím vinna až mě zítra najdou  
s dírou ve spánku

(J. Nohavica, Petěrburg)

#### TEXT 2

**Anafora** je opakování stejného slova nebo slovního spojení na začátku po sobě jdoucích veršů.

(R. Ibrahim, Teorie literatury)

### 4 Vypište z TEXTU 1 verše, v nichž se vyskytuje *anafora*:

### 5 Který z následujících úseků výchozího textu nejlépe vystihuje význam spojení *být smrtelně nemocen* nebo *být v nebezpečí*?

- A) padá na mě žal
- B) čert aby to spral
- C) máš na kahánku
- D) nechal si ani kůrku

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 6 - 7

Mému blízkému příteli se v poslední době dařilo, tedy aspoň mě to tak připadalo. Dobył srdce **své** vyvolené a v práci byl povýšen. Pořídil si nový přepychový vůz a koupil pozemek ve vilové čtvrti, kam se poslední dobou stěhují známý podnikatelé. Začal se také soukromně učit na klavír a docela mu to šlo, i když na Bachovy skladby si ještě netroufal. Byl jsem přesvědčen, že má všechno, ale to jsem se opravdu velmi zmýlil.

(CZVV)

**6 Napište pravopisně správně slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou:**

**7 Napište slovní druh slova zvýrazněného ve výchozím textu a určete u něj pád, číslo a rod:**

(Odpovězte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 8 - 12

V době, kdy u nás literaturu i vědu ovládala latina, se mistr Jan Hus pustil do spisování v mateřštině. Že by ho k tomu svedl příklad Tomáše ze Štítného? Těžko říct. Štítný měl na něho určitě velký vliv, ale Hus sám znal rodnou řeč v mluvené i psané podobě dokonale, čímž se lišil od svých současníků. Je ale pravda, že si některé svoje texty nejprve načrtl v latině a pak je překládal do češtiny. Jako většina vzdělanců jeho doby byl totiž i on zaklet do latiny. Časem mu však krása některých českých slovních spojení **\*\*\*\***, a tak čeština nad latinou zvítězila. Velice stál o to, aby Češi strážili svůj národní poklad – český jazyk, každému proto kladl na srdce, aby jeho mluva neskřípala groteskními germanismy. Ty byly totiž tenkrát v kurzu, což můžeme považovat za módní záležitost a současně za projev nekulturnosti. Hus dokonce napsal: „Mrskání by byli hodni Pražané a jiní Čechové, když mluví zpola česky a zpola německy.“

Na šíření češtiny se Jan Hus aktivně podílel. Kromě toho, že hodně českých slov sám vymyslel, nahrazoval ve svých textech a kázáních některá **archaická slova** novějšími a podle něj příhodnějšími výrazy, např. starší slovo *Hospodin* nahradil slovem *Pán*, místo podstatného jména *vrah* používal *nepřítel*. (Slovo *vrah* totiž ve starší češtině, ještě než se Hus narodil, označovalo nepřítele obecně, mělo tedy trochu jiný význam než dnes.)

(www.rozhlas.cz, upraveno)

**8 Které z následujících slov neobsahuje předponu?**

- A) stál
- B) svedl
- C) spojení
- D) spisování

**9 Která z následujících možností patří na vynechané místo (\*\*\*\*) ve výchozím textu?**

- A) úplně opojila
- B) doslova učarovala
- C) vysloveně ohromila
- D) neskutečně omámila

**10 Která z následujících možností odpovídá významu slovního spojení *archaická slova*? (Posuzované slovní spojení je ve výchozím textu zvýrazněno.)**

- A) nářeční slova
- B) zastaralá slova
- C) nově vzniklá slova
- D) citově zbarvená slova

**11 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), či nikoli (N):**

15.1 Stejně jako většina vzdělanců jeho doby překládal i Hus svá česky psaná díla do latiny.

15.2 Tomáš ze Štítného byl Husovým vzorem, kvůli němu se Jan Hus naučil výborně mluvit česky.

15.3 Srovnáme-li předhusovskou češtinu a češtinu dnešní, dojdeme k závěru, že se význam slova *vrah* posunul.

15.4 Nevzdělaní lidé často komolili německá slova, proto na ně Jan Hus apeloval, aby respektovali gramatická pravidla němčiny.

**12 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se neuplatňuje obraznost?**

- A) strážili svůj národní poklad
- B) byl totiž i on zaklet do latiny
- C) čímž se lišil od svých současníků
- D) mluva neskřípala groteskními germanismy